

แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาใน
โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจังหวัดเลย
THE GUIDELINE FOR MANAGEMENT OF EDUCATION
QUALITY ASSURANCE IN OPPORTUNITY EXPANSION
SCHOOL UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA LOIE PROVINCE.

¹ณัฐชัย ปานทะเล และ ²สุชาดา บุปผา
¹Nattachai Panchale and ²Suchada Puppha

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย
Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹Yutthana.edu@gmail.com

Received : May 1, 2022; Revised : June 28, 2022; Accepted : July 18, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย 2) เพื่อประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย การประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งเป็นแบบประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลจากการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารจัดการงานประกัน

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

คุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง โดยได้แนวทางการบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาตามกรอบการประเมินทั้ง 3 มาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกระบวนการ POLC 2) ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย มี ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และ ด้านความคุ้มค่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารจัดการ,การประกันคุณภาพการศึกษา, โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย.

Abstract

The purposes of this research were 1.) to present the guideline for management of education quality assurance in opportunity expansion school under the Office of Primary Education Service Area Loie Province by the Semi-structured Interview from 5 professionals: administrators, supervisors and teachers. 2) to assess the guideline for management of education quality assurance in opportunity expansion school under the Office of Primary Education Service Area Loie Province from 5 professionals using the assessment form Guidelines for the management of educational quality assurance in opportunity expansion school. The assessment form was 5 rating scale, analyzing data from averages and standard deviations. The results were as follows: 1) The results were follows: the guideline for management of education quality assurance in opportunity expansion school under the Office of Primary Education Service Area Loie Province. As follow: Standard 1 Quality of Learners there are 4 development guidelines. Standard 2 Administrative Process and Management there are 4 development guidelines. Standard 3 Child Centered Education there are 4 development guidelines with educational quality assurance management guidelines in accordance with the three standard assessment frameworks of quality assurance as POLC process. 2) The

results showed that the guideline for management of education quality assurance in opportunity expansion school under the Office of Primary Education Service Area Loie Province were utility, possibility, appropriability and accuracy at the high level in overall aspects.

Keyword : The guideline ; The Management ; The Quality Assurance; Opportunity expansion schools under The Office of Loie Primary Educational Service Area.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการปกครองประเทศที่ยังคงดำรงเจตนารมณ์ และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ปัญหาและวิกฤติการณ์ข้อขัดแย้งต่าง ๆ ของประเทศชาติ จำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วย "การปฏิรูปการศึกษา" และมาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็ก ทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ซึ่งได้กำหนดให้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของไทยมี 2 ระบบ คือ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับระบบประกันคุณภาพภายนอก และในมาตรา 48 กำหนดให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังแยกส่วนการดำเนินการ และไม่ดำเนินการ ไม่มีการบันทึกการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีแผนแต่ไม่ค่อยนำไปสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นการวางแผนเพื่อพัฒนาประเทศ โดยใช้ระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เพื่อให้คนไทยทุกคนมีความสุขและมีคุณภาพในชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเอง และประเทศให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคง แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาแต่ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลปัญหาต่างๆ ยังคงอยู่ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาทำให้ได้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่สามารถช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการมุ่งหวัง มีความเชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง ดังนั้น กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (จันทร์สุตา บุตรชาติ, และคณะ, 2555)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริมและสนับสนุน คอยให้คำปรึกษา ดูแลให้มีการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกส่วนในสถานศึกษาต้องร่วมมือกันสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ธรรมสิทธิ์ เพ็ชรศรีงาม, 2560) พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน ควรยกระดับความรู้ ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับบุคลากรในองค์กร ส่งเสริมบรรยากาศภายในองค์กรให้เอื้อต่อการทำงานประกันคุณภาพภายใน มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง (ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์, 2556) พบว่า การบริหารจัดการการประกันคุณภาพสถานศึกษาสำหรับอนาคต ช่วยส่งเสริมให้เห็นความสำคัญขององค์กร และมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ไม่ใช่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่มีผลกระทบต่อส่วนอื่น และอาจเกิดปัญหาขึ้นอีกได้ในภายหลัง ในส่วนของโรงเรียนเอง ก็ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งเป็นรูปแบบสำหรับบริหารจัดการอนาคตได้อย่างเป็นระบบและพัฒนามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อตัวผู้เรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

จากสภาพปัจจุบัน โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดเลย ได้ดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานตลอดมา งานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานหนึ่งที่ต้องปฏิบัติตามกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักทดสอบทาง ได้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องด้วยศักยภาพ บริบท และ ความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีทั้งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงทำให้มีสภาพและปัญหาในการ

ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกันไป สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก พบว่าอยู่ในเกณฑ์ได้มาตรฐานร้อยละ 35 ไม่ได้มาตรฐานร้อยละ 65 ที่ไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่ ได้แก่ สถานศึกษาของรัฐขนาดเล็กในชนบท แม้การประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.มีข้อจำกัดในแง่ผู้ประเมิน มีคุณภาพแตกต่างกัน และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินอาจวัดได้ไม่สมบูรณ์ ข้อมูลนี้สอดคล้องกับการประเมินและการวิจัยของหน่วยงานอื่น (อำนาจจันทร์ขำ, 2555) ด้วยความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาดังกล่าวจะสามารถพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาได้นั้น จะต้องมีการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ว่ามีการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสอย่างไร จึงจะทำให้โรงเรียนขยายโอกาสสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดขยายโอกาสให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า คิดวิเคราะห์ ได้เท่านั้น แต่การศึกษาต้องทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและสามารถสร้างผลงานที่เป็นผลผลิตออกมาให้ได้และเป็นผลผลิตที่ดีมีคุณภาพด้วยพร้อมกัน ในการนี้ผู้บริหาร ครู ยังได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนางานการประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย
2. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน ซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีจำนวนประชากร 76 คน

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน คีศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) รวมทั้งหมด จำนวน 5 คน เพื่อการได้ข้อมูลในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย ได้กำหนดการศึกษาตามกรอบแนวคิดมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 กระทรวงศึกษาธิการ คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแต่ละมาตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มี 3 มาตรฐาน 21 ตัวชี้วัด ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมี 1 ชุด จากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยประเด็น คือ การบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย ขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์ ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

1) จัดทำร่างแบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีดัชนีค่าความต้องการจำเป็นมาก (PNL modified) มาร่างแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามกระบวนการ POLC

2) นำร่างแบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย จากมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2 วิเคราะห์ประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย โดยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ตามกระบวนการ POLC คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาร่วมกันวางแผนในการจัดหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ครูวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนชัดเจนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้เหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวัน ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดหาสื่อ ครูจัดทำ วัสดุ และอุปกรณ์ ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดี ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้ปกครองปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลการพัฒนาคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีของนักเรียน ครูมีการกำกับติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

2. แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ตามกระบวนการ POLC คือ โรงเรียนวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการวางแผนโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งทาง

กายภาพและทางสังคมที่ดี มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมต่างๆชัดเจน ครูศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้ ครูเข้าร่วมการอบรม สัมมนา และสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ครูและผู้บริหารมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) บุคลากรมีความรักและสามัคคีกันและมีความสุขในการทำงาน โรงเรียนมีกระบวนการประเมินการใช้หลักสูตร มีการตรวจสอบคุณภาพของอุปกรณ์ต่างๆภายในโรงเรียนเป็นประจำ ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีการสรุปผลการดำเนินงาน ตามกระบวนการ PDCA

3. แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกระบวนการ POLC คือ โรงเรียนวางแผนการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น วางแผนในการพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาแนวคิด และเทคนิควิธีการให้เข้าใจ โรงเรียนเก็บรวบรวมแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ ครูและผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยอมรับกับนักเรียน นักเรียนกล้าบอกเล่าถึงสภาพปัญหาเพราะนักเรียนมีความรักและศรัทธาครูและได้เรียนรู้ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนมีการรายงานกิจกรรมหรือแจ้งข่าวสารต่างๆให้ผู้ปกครองทราบผ่านช่องทางต่างๆ ผ่านสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนและแก้ปัญหาพร้อมกัน มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและความคุ้มค่า ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย

รายการ	มาตรฐาน		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านความเป็นไปได้	4.40	0.11	มาก
2. ด้านความเหมาะสม	4.15	0.19	มาก
3. ด้านความคุ้มค่า	4.06	0.19	มาก
โดยรวม	4.20	0.04	มาก

จากตาราง 1 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย โดยรวม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) ครูเข้าร่วมการอบรม สัมมนา และสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ครูและผู้บริหารมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) บุคลากรมีความรักและสามัคคีกันและมีความสุขในการทำงาน โรงเรียนวางแผนการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น วางแผนในการพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาแนวคิด และเทคนิควิธีการให้เข้าใจ โรงเรียนเก็บรวบรวมแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้สูงสุดในระดับมากที่สุด

ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า โรงเรียนวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการวางแผนโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคมที่ดี มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมต่างๆชัดเจน ครูศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้ครูเข้าร่วมการอบรม สัมมนาและสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ครูและผู้บริหารมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) บุคลากรมีความรักและสามัคคีกันและมีความสุขในการทำงาน โรงเรียนวางแผนการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น วางแผนในการพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาแนวคิด และเทคนิควิธีการให้เข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ความคุ้มค่าของแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้สื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้ปกครองปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน โรงเรียนมีกระบวนการประเมินการใช้หลักสูตร มีการตรวจสอบคุณภาพของอุปกรณ์ต่างๆภายในโรงเรียนเป็นประจำ ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีการสรุปผลการดำเนินงาน ตามกระบวนการ PDCA โรงเรียนเก็บรวบรวมแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้สูงสุดในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการคิดและให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงรวมทั้งบูรณาการนำสื่อการเรียนรู้ต่างไกล่ตัวมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบถาวร สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้จัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังเพื่อเชื่อมโยงและบูรณาการในเนื้อหาที่ใกล้เคียงกันอย่างเหมาะสม ครูสร้างบริบทแห่งการเรียนรู้โดยทำให้เด็กเกิดความไวใจ เชื่อมั่น รู้สึกปลอดภัย เป็นที่พึ่งที่ดีให้กับนักเรียน นักเรียนเกิดความรักและศรัทธาและกล้าบอกเล่าถึงสภาพปัญหาสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ปรับวิธีการประชุมผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองมากขึ้น มีการแชร์สภาพปัญหาและร่วมมือกันแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน เช่น การประชุมชั้นเรียน การแชทในกลุ่มไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร พิทักษา (2561: 144-150) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีสารสนเทศในการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ 1) การวางแผน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและการจัดทำแผน 2) การจัดองค์การ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงานและการดำเนินงาน 3) การนำ ได้แก่ การจูงใจ และการสื่อสารและ 4) การควบคุม

2. ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ได้ขอเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสอย่างท่วงแท้ มีความเชี่ยวชาญชำนาญ และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง รวมถึงครูผู้สอน เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส เกิดคุณภาพและมาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่ระบุในแผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดขยายโอกาสให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า คิดวิเคราะห์ ได้เท่านั้น แต่การศึกษาต้องทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและสามารถสร้างผลงานที่เป็นผลผลิตออกมาให้ได้และเป็นผลผลิตที่ดีมีคุณภาพด้วยพร้อมกัน ในการนี้ผู้บริหาร ครู ยังได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนางานการประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จันทร์สุดา บุตรชาติ และคณะ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์ (2556). *การบริหารจัดการการประกันคุณภาพสถานศึกษาสำหรับอนาคต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธรรมสิทธิ์ เพ็ชรศรีงาม (2560). *กลยุทธ์การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560.

วิไลพร พิทักษา (2561). รูปแบบการบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564. กรุงเทพฯ: วิ.เจ. พรินติ้ง.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2558).

การปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ.2559-2563).

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553).การ

ประชุมวิชาการงาน 9 ปี สมศ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อำนาจ จันทร์ขำ. (2555). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.